

بسمه تعالی

سخنرانی به مناسبت شهادت امام موسی کاظم (ع)

حجت الاسلام والمسلمین قاسمیان - ۵ شنبه ۲۹ اسفند ۹۸

۱- یک نکته راجع به نوروز

در روایتی - که شیخ طوسی آن را نقل کرده - معلی بن خنیس می گوید: روز نوروز به محضر امام صادق (ع) رفتم. حضرت فرمودند «تعرف هذا اليوم؟» «آیا می دانی امروز چه روزی است؟ می گوید به حضرت گفتم این روزی است که عجم آن را بزرگ می دارند و در آن به هم هدیه می دهند.

حضرت می فرمایند «والبيت العتيق الذي بمكة» قسم به خانه خدا؛ «ما هذا الامر قديم افسره لك حتى تفهمه» این مطلب خیلی قدیم تر از این حرف هاست که من برایت آن را می گویم. حضرت شروع می کنند به گفتن درباره روز نوروز؛ از اینکه سفینه نوح در این روز بر جودی نشست می گویند تا می رسند به این که «و هو اليوم الذي أمر النبي (ص) أصحابه أن يبأيعوا عليًا (ع) بأمره المؤمنین» «این روز، روزی است که پیغمبر خدا برای امیرالمومنین بیعت غدیر را گرفتند. اگر در این تقویم های تبدیلی بزنید، هجدهم ذی الحجه در آن سال، مصادف عید نوروز آن سال است .

در ادامه حضرت می فرمایند «و هو اليوم الذي يظهر فيه قائمنا» روز ظهور قائم است. «و ما من يوم نيروز آلا و نحن نتوقع فيه الفرج» و ما اهل بیت در این چنین روزی توقع فرج داریم.

امسال روز اول سال و نوروز هم جمعه است. در روایت داریم که خداوند امر فرج را در یک شب اصلاح می کند. خدا را به محمد و آل محمد قسم می دهیم که امر فرج را اصلاح کند و در این روزهای متوقع فرج، با فرج امام زمان سپری شوند.

خلاصه مطلب اینکه ارزش نوروز بیش از این حرف هاست و ریشه دارتر از آن است. در انتهای روایت هم هست که «انه من ایامنا و ایام شیعتنا، حفظته العجم و ضيعتموا انتم» این روز از روزهای ما اهل بیت است؛ نوروز روزی است که عجم آن را محافظت کرده و شما (خطاب به راوی) آن را ضایع کردید.

جا دارد که همین جا استغاثه به حضرت صاحب العصر را تذکر بدهم. بزرگی میگفت ائمه هدی، هیچ کدام مسئولیت و مأموریت رسیدگی به بندگان خدا را ندارند اما امام زمان، مأمور است و مسئول است از این حیث. استغاثه به امام زمان را

یادمان نرود. ما به امام زمان قسم بدهیم، ایشان را قسم بدهیم به حضرت زهرا، قسم بدهیم به باب الحوائج عندالله، حضرت موسی بن جعفر، قسم بدهیم به پدرانشان، قسم بدهیم به مادرانشان. استغاثه به صاحب الامر، از یادمان نباید برود. امام حیّ حاضرِ مسئولِ مراقبِ بندگان خدا، همه عبادالله به خصوص مؤمنین و مؤمنات، امام زمان هستند و به این معنا باید دقت کرد. استغاثه به حضرت صاحب الامر را یادمان نرود.

در این نروزی که هستید، یادتان نرود که روز تعیین اوصیا است. روز بزرگی است و مطلب پیش از این جریاناتی است که توقع رفته و تصور میکنیم که یک مطلب مربوط به فارس هاست، نه! مطلب خیلی ریشه دار تر از این حرف هاست. فردا هم که روز جمعه است و توقع فرج می‌رود. واقعا اگر همه مضطرانه دست به دعا بلند بکنند، هیچ بعید نیست که امر فرج، همین امشب اصلاح شود و ان شالله ما حاضرا حضرت صاحب الامر را در میان خودمان داشته باشیم. اترانا نحف بک آیا میشود که ما گرد شما حلقه بزنیم؟

۲- مطلب دوم

راجع به کرونا، توصیه های بهداشتی گفته شده است. ما هم قبول داریم و تأکید می‌کنیم و به همه پزشک‌ها و پرستارها و کادر درمانی و همه بچه های جهادی و همه کسانی که در این زمان قرنطینه خانگی، مشغول زحمتند؛ کار می‌کنند زحمت می‌کشند، ماسک تولید می‌کنند و ... به همه خدا قوت می‌گوییم.

به این نکته توجه بکنید که می‌خواهیم از آن یک مطلبی استفاده بکنیم. در روایات ما هست که اگر مردم گناهان اپیدمی بکنند، خدا هم برخورد های سخت اپیدمی می‌کند.

آیه‌ی (روم: ۴۱) *ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ...* می‌فرماید که ظهور فساد در برّ و بحر بواسطه کارهای انسان هاست. به هرجهت این تلنگرهایی است که انسان باید داشته باشد. نمی‌شود بشریت راهی را که برایش تعیین شده است، نرود و از آنطرف هیچ مشکلی هم پیش نیاید. مگر می‌شود؟ مگر در راه های دنیوی این اتفاق می‌افتد. به هر جهت یک جاده‌ای می‌کشند که انسان باید آن را برود؛ اگر رفت که رفت، اگر بیراهه رفت بالاخره نمی‌شود که به هیچ مانعی برخورد نکند، هیچ جا دره‌ای نباشد، هیچ جا کوهی نباشد! بالاخره جاده دنیا را اینطوری کشیدند؛ اگر کسی تمرّد بکند و بشریت که دارد تمرّد می‌کند، به تمام قوا دارد تمرّد می‌کند، به این بیراهه‌ها کشیده می‌شود.

در کافی شریف هست (کافی؛ ج ۲، ص ۳۷۳) *لَمْ تَظْهَرِ الْفَاحِشَةُ فِي قَوْمٍ قَطُّ حَتَّى يُغْلَبُوا...* انسان، فاحشه‌ای (یعنی گناه‌های سنگین؛ گاهی گناه‌های جنسی) که اعلان و برجسته می‌شود و به سطح عمومی کشیده می‌شود، نمی‌کند، مگر اینکه ...إِلَّا ظَهَرَ فِيهِمُ الطَّاعُونَ وَ الْأَوْجَاعُ الَّتِي لَمْ تَكُنْ فِي أَسْلَافِهِمُ الَّذِينَ مَضَوْا... الا اینکه ظاهر می‌شود درد و بلاهایی که از قبل نبود؛ درد و بلاهای بی‌سابقه. یک موقع هست که انسان کار خطایی می‌کند به صورت پنهانی. بشریت ممکن است کارهای خطایی بکند و به آن افتخاری هم نکند؛ ولی یک موقع است کار خطا را علنی می‌کند (حَتَّى يُغْلَبُوا). کار خطا این طور می‌شود که چیز بدی نیست و چیز زشتی محسوب نمی‌شود؛ در کل دنیا پخش می‌شود و همه هم می‌بینند و

حساسیت‌ها از بین می‌رود و انواع و اقسام فساد و فحشا در کل دنیا منتشر می‌شود. به هر جهت این راه، بیراهه است. قرآن نسبت به همین بحث می‌فرماید: (نساء: ۲۲) ...إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا؛ این بد مسیری است. اگر کسی بد مسیری برود و بیراهه برود، نتیجه اش این است که (إِلَّا ظَهَرَ فِيهِمُ الطَّاعُونَ وَالْأَوْجَاعُ) نمی‌مرد مگر اینکه یک‌سری اوجاع و درد و بلاهایی برای این‌ها می‌آید که (لَمْ تَكُنْ فِي أَسْلَافِهِمُ الَّذِينَ مَضَوْا) در اسلافشان همچین چیزی نبوده. یعنی یک چیزهای بی‌سابقه‌ای در آن‌ها تولید می‌شود.

این هم یک تلنگر. چرا فقط این دنیای مادی و جنبه مادیتش را نگاه می‌کنید؟ در این مدت، خیلی از جاها تابلوهایی این طرف و آنطرف می‌زنند که دست ندهید، روبوسی نکنید، همدیگر را بغل نکنید و ... برای این می‌گویند که رعایت بهداشت عمومی اتفاق بیفتد. خب چه شده است که وقتی خدا می‌گوید که با نامحرم دست نده، روبوسی نکن، بغل نکنید همدیگر را، چرا این چیز عجیبی است؟ خب این هم برای بهداشت معنوی است، برای بهداشت روانی است. حالا در دنیا الان بحث، دست دادن و روبوسی کردن و این‌ها نیست، بحث خیلی عمیق‌تر و فاجعه‌آمیزتر از این‌هاست.

استغفار

راه چیست؟ راه استغفار است؛ استغفار واقعی! برگشت واقعی!

بگذارید این مطلب را در قالب روایتی از نهج‌البلاغه امیرالمؤمنین عرض بکنم. وقتی مدتی در کوفه باران نیامد، حضرت تشریف آوردند در مسجد و خطبه‌ای گفتند (خطبه ۱۴۳ نهج‌البلاغه). من از این قسمت خطبه استفاده می‌کنم که مسیر مردم استغفار است. بشریت باید استغفار کند.

إِنَّ اللَّهَ يَبْتَلِي عِبَادَهُ عِنْدَ الْأَعْمَالِ السَّيِّئَةِ... خداوند بندگان را به وقت اعمال بدشان، مبتلا می‌کند به ... بِنَقْصِ الثَّمَرَاتِ... به کمبود ثمرات. بازدهی و راندمان‌ها پایین می‌آید. یا بچه‌اش می‌میرد، یا کارش درست در نمی‌آید. یا زیاد کار می‌کند و کم نتیجه می‌گیرد. کارش مثل دویدن روی تردمیل می‌شود. می‌دود ولی می‌بیند باز سرجای اولش هست. ... وَ حَبْسِ الْبَرَكَاتِ... خداوند برکات آسمان و زمین را حبس می‌کند. می‌بینید که کار، خیلی نتیجه نمی‌دهد. برکت کار، کم شده است. ... وَ اغْلَاقِ خَزَائِنِ الْخَيْرَاتِ... کلاً خداوند در خیرات را، قفل می‌کند. می‌بینید که به یک شرّ اینطوری دچار می‌شویم. که چه بشود؟ خدا می‌خواهد تنبیه الکی بکند؟ نه! مخازن رحمت الهی دست اوست. او که اغلاق خزائن نمی‌کند که بخواهد انتقام بگیرد. نه! ... لِيَتُوبَ تَائِبٌ... تا اینکه تائب، توبه بکند. باید انسان توبه کند. جامعه باید توبه کند. بشریت باید توبه کند. ... وَ يُفْلِحَ مُفْلِحٌ... کسی که باید کنده شود از مسیر قبلی‌اش، باید کنده شود.

بعضی که در این ایام قرنطینگی می‌گفتند که کلافه شدیم، دیوانه شدیم و ... بهشان می‌گفتم که یادی هم از اسرا بکنید؛ اسرای انفرادی. یک یادی هم از قطع نخاعی‌ها بکنید. این‌ها چیزهایی است که پنج روزش را، ده روزش را ما نمی‌توانیم تحمل کنیم. تازه راست راه می‌رویم و غذایمان را می‌خوریم و ... اما کلافه می‌شویم. آدم یاد قبر و قیامت را بکند که دیگر کاری از دستش بر نمی‌آید. ... وَ يَتَذَكَّرُ مُتَذَكِّرٌ... کسی که باید تذکر پیدا کند، تذکر پیدا کند. ... وَ يَزِدُّ جِرْمًا مُزْدَجِرٌ... کسی که باید کنده شود و بیاید این طرف، بیاید.

وَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْإِسْتِغْفَارَ سَبَبًا لِدُرُورِ الرِّزْقِ وَ رَحْمَةً الْخَلْقِ... خدا استغفار را گذاشته برای اینکه رزق بیاید. یعنی درهای رحمت باز شود. فَقَالَ سُبْحَانَهُ: «اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا... استغفار بکنید، خدا غفار است. خدا می بخشد. اسم «غَفَّار» الهی نمی تواند تعطیل شود. باید ما برگردیم به سمت خدا و استغفار بکنیم. خدا غَفَّار است. یعنی خیلی می بخشد. آن موقع... يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا... آسمان را پر و پیمان می ریزد برای ما. همان اغلاق خزائن شده بود، این کلیدی که دست خداست، یک سمتش اغلاق است، یک سمت دیگرش افتتاح است. همانی که اغلاق است، به این سمتش افتتاح است و او باز می کند رحمت های الهی را.

باید انسان در این جریانات متذکر شود. ضمن اینکه امور بهداشتی ای که تذکر داده شده را رعایت می کنیم و ضمن اینکه به بعد از ایام کرونا (پساکرونا) فکر می کنیم و چالش هایی که بعدها مواجه می شویم به جهت اجتماعی، به جهات مختلف^۱، اما استغفار قطعی است. باید استغفار کرد. باید برگشت و ان شاء الله این استغفارها جواب می دهد. استغفارها هرچقدر عمومی تر باشد و همه استغفارهایشان را بریزند روی همدیگر، یک سیلی از استغفار راه می افتد. سیلی از استغفار نه اینکه تک و توک اینطرف و آنطرف. همه بینی و بین الله، خطا کاریم. مجموعاً بشریت خطا کار است. یک سیلی از استغفار راه بیفتد، خطاهای بشریت را می شوید و می برد. عظمت و حرمت آن استغفارکنندگان، خزائن رحمت الهی را باز می کند و با استغفار همه ما، ان شاء الله این مسئله رفع می شود.

البته همانطور که حضرت آقا فرمودند، خیلی هم این مطلب را نباید بزرگ کرد. به عبارتی فوری ترین مسئله ای ما، کرونا هست ولی مهم ترین مسئله مان، کماکان عدالت اجتماعی و کمک به انقلاب و همه اینهاست. به هر جهت الان علی الظاهر فوری ترین مسئله مان کروناست ولی عمیق ترین و مهم ترین مسئله مان این نیست.

ما امیدوارانه دعا می کنیم. امیدوارانه مسائل بهداشتی را رعایت می کنیم. با امیدواری دعا می کنیم. این امیدواری خیلی مهم است. این نباشد، فایده ندارد. وقتی حضرت زکریا می خواهد برای بچه دار شدن دعا بکند، یک طوری سینه ستر دعا می کند که انسان باورش نمی شود که این از دعاهای واقعی است. می فرماید: (مریم: ۴) قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا... موهایم سفید شده است، صد ساله شده ام، آن موقعی که همسرم می توانست، بچه دار نشد؛ حالا که دیگر هیچ؛ (مریم: ۵)... وَكَانَتْ أُمْرَاتِي عَاقِرًا... ولی من الان بچه می خواهم؛ امیدوارانه... وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا؛ (هیچ گاه درباره دعا به پیشگاهت [از اجابت] محروم و بی بهره نبودم). این می شود امیدواری در دعا که به شدت هم سفارش شده است.

مقام امام

من در این فرصت کوتاهی که داریم مطلبی را راجع به مقام امام و به طبع راجع به مقام امام موسی بن جعفر علیه السلام میزنم.

میدانید که در روایات ما، بحث باب الحوائج را ما شیعه نگفتیم. این از آن مباحثی بوده است که سنی ها و مخالفین میگفتند ایشان باب الحوائج است. هرکس در به در شده بود می فهمید باید برود در این خانه. حضرت باب الحوائجند. این

۱. خوب است عده ای به خصوص طلاب پویش بکنند؛ بالاخره این همه الکلی که مردم راحت می خردند و مغازه ها می فروشند تا نوع آموزش هایی که دارد مرسوم می شود، اینها نوع چالش هایی است که بعداً به جهت اجتماعی و آموزشی و اعتقادی و ... پیش می آید. به این دوره پساکرونا باید فکر کرد.

ها را اهل تسنن گفتند. بعضی از این القاب را اهل تسنن دادند. مثلاً کریم اهل بیت را به امام مجتبی، شیعه نگفت یا روایت نداشت، این را سنی ها گفتند. راجع به حضرت موسی بن جعفر که او باب الحوائج است، سنی ها میگفتند باب الحوائج. یعنی اینقدر ریخت و پاش میکردند. حضرت در بحث حوائج چه مادی و چه معنوی، ایشان صاحب سرّه بود. همیشه همیانهایی با ایشان بود، کم آن دویست دینار (یعنی دویست مثقال طلا) در این همیانهها بود که حوائج مردم را برطرف میکردند؛ حوائج معنوی... زندگی ها را سروسامان میدادند. به قدری حضرت فوق العادگی داشتند که همه ائمه عبد صالح خدایند ولی اگر در روایت گفتند عن العبد الصالح این یعنی امام موسی بن جعفر. حضرت خیلی ویژه بودند.

در این سی و چهار سال امامتشان که به عهده داشتند، این حضرت باب الحوائج که الحمدلله ما فرزندان و نوادگان آن حضرت، مثل چراغ هایی و خورشیدی به نام شمس الشموس در مشهد مقدس هستند. دلان برای زیارت های حضوری هم تنگ شده. ان شالله خدا قسمت کند. هم کریمه اهل بیتف دختر موسی بن جعفر و هم حضرت رضا علیه السلام را بتوانیم با معرفت زیارت بکنیم.

در آیه قرآن وقتی که میخواهد بحث امام را بگوید، این ترکیب «الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» را شنیده ایم؛ ترکیب معروف قرآنی است. ایمان و اعتقاد به اضافه عمل؛ ایمان و عمل نتیجه آن چیزی است که از ما میخواهند و در روایات هست که اگر عمل وجود نداشته باشد، این علامتی است بر اینکه اختلالی در ایمان هست.

در مورد مقام امام، اینطور داریم که مقام پیشوایی اینطور است که (سجده: ۲۴) وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ؛ خواستم از همان آیه سجده دار بخوانم و پیام پایین که فرصت هم نیست که معلوم شود نقش نماز شب در بحث امام چه نقشی دارد.

(سجده: ۲۴) وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا... که این ها هدایت به امر میکنند. هدایت به امر به دو شکل قابل تفسیر است یعنی یا مطابق امر الهی هدایت به امر میکنند یا ملکوت شیء را هدایت میکنند. هر دو هم راجع به امام درست است.

چرا رسیدند به اینجا؟ پیشوایی چرا به این شکلی می شود؟ لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ؛ فعل ماضی (كَانُوا) و مضارع (يُوقِنُونَ) که با هم جمع میشوند یعنی دیربازی این ها یقین داشتند؛ یقینی که هیچ خللی در آن ایجاد نمیشود. وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ؛ میشود همان ایمان، منتها شدت ایمان، شدت اعتقاد. و صبر و پایداری روی همان اعتقادی که دارند و آن را به منصف ظهور رساندن. روی اعتقاد خودش و عمل مؤمنانه خودش پایداری بکنند.

اگر کسی این دو ویژگی را داشته باشد؛ یک؛ اعتقاد شدید داشته باشد که این اعتقاد برای امروز و دیروزش نباشد، مدتها با این اعتقاد راسخ دارد حرکت میکند و تمام موانع برایش هیچ است و سر این مسیر، ایستاده است. اگر کسانی به این رتبه برسند رفته رفته در یک طیفی به جایگاه های پیشوایی دارند میرسند.

حالا ارتباط این با نماز شب چیست؟ کسانی که متذکر میشوند به یک چیزی اینها کسانی هستند که میفهمند، تمام خودشان را زمین میزنند برای این راه. اینها مگر میشود همینطوری باشند، شب ها بلند میشوند؛ (سجده: ۱۶) تَتَجَافَى جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ؛ نه فقط کیف الله بازی با خدا، نه خیر انفاق، کمک

به مردم. این طوری (سجده: ۱۷) فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ... بعد من چی کنار گذاشتم برای اینه ها، دیگر نگویم. بذار نگویم. این ها کسانی هستند که به جایگاه های پیشوایی میرسند که هم هدایت میکنند. با کلامشان، هدایت به امرشان، برابر با امر الهی هدایت میکنند. صاحب نفسانی هسند که ملکوت اشیاء را متأثر میکنند.

(سجده: ۲۴) وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ؛ این چه فردی، چه اجتماعی. اجتماع ما هم اگر بخواهد اجتماع امام و پیشوای دنیا بشود باید این ها را داشته باشد. دیرباز باید روی اعتقاداتش پافشاری بکند و صابرا نه مسیر را طی بکند. این جوری اگر بشود، ما به تعبیری که خود قرآن دارد میشویم امام . یعنی قوم امام میشویم. قوم برگزیده میشویم. ان شالله که خدا به عظمت این شب ها و روزها و به این دل های شکسته نظری بکند و همه را مورد رحمت و مغفرت خودش قرار بدهد به برکت صلواتی بر محمد و آل محمد.